

Inhoud

België, een land op een kruispunt in de geschiedenis	1
1. België avant la lettre	9
De 'Oude Belgen'	10
De Romeinse stempel	12
De vroege middeleeuwen (500-1000) en het ontstaan van het ancien régime	12
Merovingen en Karolingen	12
De feodale machtsstrijd	17
Naar een eenmaking in de Nederlanden	21
De scheiding der Nederlanden	23
De Zuidelijke Nederlanden	23
2. Van ancien régime naar moderne natiestaten	27
Het belang van de Franse Revolutie	28
De aftakeling van het ancien régime in Europa	29
De (wereld)kaart anders geschud	30
De Verenigde Staten van Amerika	31
Frankrijk	32
De Franse expansie in Europa	34
Het Congres van Wenen: de restauratie	38
Liberalisme en nationalisme	42
3. De Belgische revolutie en liberale natiestaat (1830-1850)	45
Groeiende spanningen in het Koninkrijk der Nederlanden (1815-1830)	46
De opstand van 1830, het Voorlopig Bewind en de Conferentie van Londen	51
Fundamenten van de 'democratische' rechtsstaat	56
Politieke ontwikkelingen 1830-1850	60
Het unionisme 1830-1847	60
De rol van de koning	61
Kerk en Staat: het levensbeschouwelijke conflictveld	63
De revolutie van 1848	67
4. De triomf van het liberalisme (1850-1886)	71
De doorbraak van de eerste industriële revolutie	72
De tegenstelling tussen arbeid en kapitaal	74
De eerste arbeidersprotesten	76
Verscherping van de levensbeschouwelijke tegenstellingen 1850-1884	80
De Vlaamse beweging	85

5. Emancipatiebewegingen en maatschappelijke integratie (1886-1918)	89
Inleiding	90
Van crisis naar expansie: de belle époque	91
Het breukpunt 1886	91
Een nieuwe economische dynamiek: de tweede industriële revolutie	93
De belle époque	95
Democratisering van het (mannen)stemrecht	97
De start van de BWP	97
De strijd om de uitbreiding van het stemrecht	99
Sociale wetgeving en integratie	103
De verzuiling: de sociaaldemocratie en de christelijke zuil	106
De sociaaldemocratie	107
De christelijke zuil en het daensisme	110
Droits de l'homme, ook voor vrouwen	112
Cultuurflamingantisme	116
De Vlaamse beweging wordt sterker	116
Eén- of tweetalig?	119
6. Kolonisatie en dekolonisatie van Congo (1885-1961)	121
Internationale context: imperialisme 1870-1914	122
Exploratie en kolonisatie van Congo 1876-1885	124
Congo-Vrijstaat 1885-1908	127
Belgisch Congo 1908-1960	129
7. België tijdens de Eerste Wereldoorlog	135
Het neutrale België bereidt zich voor op de oorlog	136
Oorlogsverrichtingen	137
Het bezette land	140
Politieke kwesties	142
8. Het interbellum	147
Inleiding	148
De akkoorden van Loppem bezegelden een verruimde democratie	148
De koning, de partijen en drukingsgroepen	154
De vorst	154
De katholieke partij	154
De BWP	155
De liberale partij	155
De Vlaams-nationalisten	156
De economische crisis en haar politieke gevolgen	158
Taalwetten en de nationale kwestie in de jaren dertig	162
De partijen en de koning ten opzichte van de regimecrisis	163
Rex, VNV en Verdinaso	165
De katholieke partij	166
De BWP	167
De liberale partij	168
De koning	168
Buitenlandse politiek	169

9. België tijdens de Tweede Wereldoorlog	173
Accommodatie	174
Verzet	178
Collaboratie	179
10. Tussen restauratie en vernieuwing	181
Vijf naoorlogse politieke problemen	182
De politieke krachtmeting tussen vernieuwers en behoudsgezinden	183
De CVP	183
De BSP	185
De sociaaleconomische wederopbouw	186
De naoorlogse zuiveringen of 'repressie'	189
De koningskwestie	193
Atlantisme en West-Europa in een bipolaire wereld	194
11. België na 1950 – tussen breuk en compromis	197
De levensbeschouwelijke breuklijn na 1950	198
Ontkerkelijkheid en verzuiling	198
Schoolstrijd en schoolpact	201
De emancipatiegolf van de jaren zestig	203
De depenalisering van abortus – de euthanasiewet	205
De economische en sociale politiek sinds de jaren vijftig	206
1950 tot 1960-1961: expansiepolitiek in een moeilijk sociaal en economisch landschap	206
1961-1973: de uitbouw van een keynesiaanse staat in een tijd van economische groei	207
1973-1995: crisispolitiek	210
1995: op zoek naar een nieuwe synthese	211
De communautaire breuklijn na 1950	212
De actoren	213
<i>De Vlaamse beweging (VB)</i>	213
<i>De Waalse beweging (WB)</i>	216
<i>Het probleem Brussel</i>	217
Het verloop van de politieke gebeurtenissen	219
<i>Nieuwe taalwetten inzake Brussel en de taalgrens</i>	219
<i>De staats hervormingen en het ontstaan van de federale staat België</i>	221
Krachtlijnen	223
België in de wereld na 1950	226
België in de NAVO en de EEG tot 1989	226
Buitenlandse politiek in een geglobaliseerde wereld	227
Index	231
Zakenindex	232
Namenindex	236
Plaatsnamenindex	238